

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Превентивна стоматологија			
2.	Код	ДМЗПСЗ			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Стоматолошки факултет –Скопје, Катедра за детска и превентивна стоматологија			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	3	семестар	6
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	4			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	проф.д-р Ана Сотировска Ивковска проф.д-р Златко Георгиев			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	ислушани сите задолжителни предмети од 3 и 4 семестар и положени сите задолжителни предмети од 1 и 2 семестар			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): по следењето на теоретска и практичната настава и положувањето на испитот студентот се стекнува со знаења и вештини: -да направи клинички преглед, - да процени степен на орална хигиена - да одреди во која кариес ризична група припаѓа пациентот, - да може да дава совети за правилна исхрана за зачувување на оралното здравје - да може да спроведува ендогена и егзогена флуор профилакса - да врши проценка за потребата од залевање на фисури и јамички и да ја спроведува техниката - да детектира иницијална кариозна лезија и да ги спроведе сите поребни превентивни методи за нејзино стопирање и оздравување			
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	Содржина на предметната програма: ПОГЛАВЈЕ 1. Превентивна стоматологија.....2 часа - основи на превентивната стоматологија - дефиниција, - орално здравје, - категории на орални заболувања, - нивоа на превенција, <i>Резултати од поглавје 1 Студентите стекнуваат основни знаења за Превентивната стоматологија и како да се спречи настанувањето на заболување. Се запознаваат со трите основни категории на заболувања во стоматологијата: дентален кариес, пародонтопатија и орален канцер. Студентите стекнуваат знаења за трите нивоа на превенција, примарна, секундарна и терциерна и како тие се спроведуваат.</i> ПОГЛАВЈЕ 2. Орална хомеостаза4 часа - улога на плунката, - мукозно-глеѓна бариера и одбрана на површината на емајлот - процеси на де- и реминерализација, реминерализирачки агенси <i>Резултати од поглавје 2 Студентите се стекнуваат со знаења за заштитната улога на плунката и пуферите во неа, како и процесите кои се одвиваат во устата како резултат на внесувањето на храна и предизвикуваат процес на деминерализација кој е проследен со процес на реминерализација. Студентите се запознаваат со сретствата кои можат да бидат извор на калциумови и фосфатни јони кои го</i>			

		<i>подобруваат процесот на реминерализација.</i> ПОГЛАВЈЕ 3. Дентален кариес6 часа - дентален плак (формирање, состав, метаболни активности, механичка и хемиска контрола) - етиологија на денталниот кариес, дефиниција, примарни и секундарни фактори - кариес на рано детство - дијагноза на кариес и клиничко испитување - кариес активност <i>Резултати од поглавје 3 Студентите стекнуваат основни знаења за превенцијата на денталниот кариес со постигнување на рамнотежа помеѓу контролата на оралниот биофилм, навиките во исхраната, оралната хигиена и контролата на губитокот на минералите од емајл и дентин, со цел да се сочуваат забите здрави.</i> Поглавје 4. Исхрана и кариес.....2 часа - влијанието на начинот на исхрана на појавата на оралните заболувања, - влијание на исхраната на забите во развој и на забите во функција, - улогата на шеќерите, заменици на шеќери, - влијание на масти, протеини, витамини и минерали, - кариоген потенцијал на храната <i>Резултати од поглавје 4 Студентите ќе стекнат знаења за влијанието на исхраната на појавата на оралните заболувања. Студентите се запознаваат со тоа каков ефект имаат шеќерите на процесите кои доведуваат до појава на дентален кариес и какви стратегии треба да се превземат за да се сочуваат забите здрави.</i> Поглавје 5. Флуоридите во превенција на денталниот кариес.4 часа - хемиски и биолошки особини на флуоридите, - распространетост, биокинетика, токсикологија, - механизам на кариостатско делување на флуоридите - ендогени, егзогени и комбинирани методи на флуор профилакса <i>Резултати од поглавје 5 Студентот се запознава со флуорот како моќно сретство во контрола на процесот на настанување на кариес, балансот на губиток/враќање на минерали во забната структура и како тој се инкорпорира во структурата на тврдите забни супстанции и ги штити од настанување на кариозната лезија.</i> Поглавје 6. Улогата на оралната хигиена во превенција на оралните заболувања2 часа - прибор за орална хигиена, - техника, честота и должина на четкање - влијанието на флуоридите во пастите за заби - клинички ефект на контролата на биофилмот на појавата на дентален кариес и пародонтопатија - хемиска контрола на денталниот плак <i>Резултати од поглавје 6 Студентот се запознава со сретствата и методите кои се применуваат за превенција на денталниот кариес и пародонтопатијата преку механичко отстранување на биофилмот со примена на професионални и индивидуални стратегии. Се запозна исто така и со хемиските сретства кои можат да помогнат во контролата на настанувањето на зрел дентален плак.</i> Поглавје 7. Залевање на фисури и јамички.....2 часа - метода на залевање на фисури и јамички,
--	--	---

		- значење, индикации и контраиндикации, - техника на изведување, - материјали за залевање <i>Резултати од поглавје 7 Студентот се запознава со морфолошките карактеристики на забите кои имаат фисури и јамички и како да се спречи акумулацијата на биофилм во нив и да се спречи настанувањето на кариозната лезија. Студентите се оспособуваат да ја изведуваат техниката на залевање на фисури и да користат различни материјали за таа намена.</i> Поглавје 8. Кариес ризик или кариес активност.....2 часа - одредување на кариес ризик, - одредување на кариес активност - плунка, количество, пуферски капацитет, - микроорганизми во плунката, - Кариограм <i>Резултати од поглавје 8 Студентот се запознава со техниките како ефикасно да се справи со денталниот кариес во текот на целиот живот преку откривање и дијагноза на кариозните лезии со фокус на разбирање на активноста на лезијата и одредување на ризикот од настанување на кариес за секој заби и кај секој пациент.</i> Поглавје 9. Ерозија на забите1 час - етиологија, - надворешни и внатрешни фактори, - биолошки фактори - превенција <i>Резултати од поглавје 9 Студентот се запознава со ерозијата на забите која е предизвикана од киселини кои не се од бактериско потекло, дијагноза на заболувањето, рано откривање, тежина на промени и како да се спречи нивно настанување.</i> Поглавје 10. Превентивна и интсептивна ортодонција2 часа - етиологија и превенција на ортодонските неправилности во пренаталниот и постнаталниот период, - предвремен губиток на млечни заби, - интерцептивни мерки кај деца на предшколска и школска возраст - превенција на трауматските повреди на забите и вилиците, - предиспонирачки фактори, - примена на штитници <i>Резултати од поглавје 10 Студентот се запознава со настанувањето на ортодонските аномалии како резултат на аномалии во развојот на забите и вилиците. Нивниот ран третман кај секое дете се спроведува индивидуално. Се запознава со важноста од чување на млечните заби и нивната улога во спречување да настанат овие аномалии. Студентите се запознаваат со изработката на штитници за уста кои можат значително да го намалат ризикот од настанување на повреда на забите и устата.</i> Поглавје 11. Превенцијата на пародонтопатијата1 час - етиопатогенеза - клинички знаци и дијагноза - превенција и терапија на пародонталните заболувања - хемиопротекција на оралните заболувања <i>Резултати од поглавје 11 Студентите ќе стекнат знаења за пародонтопатијата како комплексно воспалително заболување кое</i>
--	--	---

		<i>може да биде ризик фактор за други заболувања во организмот. Студентите се стекнуваат со знаења за методите како ова заболување може да се спречи и третират.</i> Поглавје 12. Промоција на орално здравје2 часа - стратегии за зачувување и унапредување на оралното здравје, - стоматолошка едукација, - методи и средства на стоматолошко воспитување, - влијание на мотивационите фактори на стоматолошко воспитување <i>Резултати од поглавје 12 Студентот се запознава со стратегиите кои треба да се превземат за зачувување на оралното здравје на глобално и индивидуално ниво, кои методи и сретства треба да се превземат за да се едуцираат пациентите за зачувување на здравјето на забите и пародонталните ткива.</i> Практична настава-вежби - Воведни вежби, орално здравје и категории на орални заболувања, нивоа на превенција, прием на пациентите и план на примена на превентивни стоматолошки активности4 часа - Улога на денталниот плак во настанувањето на денталниот кариес и пародонтопатијата, плак индикатори, начини на механичка и хемиска контрола4 часа - Орална хигиена, основен и помошен прибор, техника, времетраење, честота на четкање4 часа - Дијагностика на ризикот за појава на денталниот кариес, исхрана, орална хигиена, количество, пуферски капацитет, микоорганизми во плунката, кариограм3 часа - Флуориди во превенција на денталниот кариес, ендо- и егзогени методи, комбинирани методи, домашна и професионална употреба на флуориди4 часа - Методи на загревање на фисури и јамички, индикации, и контраиндикации, техника на изведување, материјали за загревање.....4 часа - Едукација и мотивација во промоцијата на оралното здравје, одржување на едукативни предавања и работилници во предучилишни и училишни установи 4 часа - Детекција на иницијална кариозна лезија 3 часа Вкупно 30 часа <i>Резултати од изведувањето на вежбите: студентот се стекнува со знаења и вештини за изведување на клинички преглед, препознавање на незрел и зрел дентален плак негово отстранување, препознавање на првите знаци на пародонтопатија, обучување на пациентите за одржување на орална хигиена, примена на хемиски сретства во контрола на денталниот плак, спроведување на ендогена и егзогена флуор профилакса, изведување на техниката на загревање на фисури и јамички, давање на совети за здрава исхрана, едукација на пациентите за спроведување на здрави навики, препознавање на иницијална кариозна</i>
--	--	---

		лезија и спроведување на превентивни мерки за нејзино санирање.				
13	Заемна поврзаност на предметите	Поврзаност со Орална хигиена, Детска стоматологија				
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна настава, клинички вежби, преглед, препознавање и отстранување на дентален плак хемиска контрола на денталниот плак, ендогена и егзогена примена на флуорни препарати, залевање на фисури и јамички, спроведување на здрави навики во исхраната, едукација и мотивација на пациентите за промоција на оралното здравје.				
15.	Вкупен расположив фонд на време	120 часа				
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	30 часа		
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	30 часа		
		16.3.	Пракса: часови			
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови			
		17.2.	Самостојни задачи: часови			
		17.3.	Домашно учење - задачи	60 часа		
18	Услови за потпис	Да има 60% од бодовите предвидени за предавања и вежби				
19	Начин на оценување					
	19.1.	Тестови: бодови			30	
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			10	
	19.3.	Завршен испит: бодови			60	
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода		5 (пет) (F)	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) (E)	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) (D)	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) (C)	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) (B)	
			од 93 до 100 бода		10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Limeback H.	Comprehensive Preventive Dentistry	Wiley Blackwell	2012
		2.	Harris O.N., Garcia-Godoy F, Christine Nathe C.N.	Primary Preventive Dentistry	Pearson	2013
		3.	Вуловиќ М.Д. и сор	Превентивна стоматологија	Стоматолошки факултет-Белград	2002

		4.	Bajrić E I sar.	Osnove preventivne stomatologije sa kliničkom primjenom u praksi	Univerzitet u Sarajevu– Stomatološki fakultet sa stomatološkim kliničkim centrom; Sarajevo	2024
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ивановски Ќ, Пандилова М	Орално здравје	Стоматолошки факултет Скопје,	2008
		2.	Јанкуловска М	Флуоридите во оралниот медиум во превенцијата на денталниот кариес	Стоматолошки факултет, Скопје	2006
		3.	Стевановиќ М	Микроелементи, исхрана и кариес	Стоматолошки факултет Скопје,	2004

Прилог бр.3		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Претклиничка кариологија			
2.	Код	ДМЗПКЗ			
3.	Студиска програма	Дентална медицина - интегрирани студии од прв и втор циклус			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет – Скопје, Катедра за болести на забите и ендодонтот			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	3	семестар	6
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	6			
8.	Наставник	Проф. Д-р Марина Ефтимоска *Во наставата ќе бидат вклучени сите наставници од катедрата			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Ислушани сите задолжителни предмети од втора година и положени сите задолжителни предмети од прва година			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Студентот да ги распознава анатомските и хистолошките карактеристики на тврдите забни ткива, етиолошките фактори за појава на забниот кариес, класификациите на кариозниот процес, општите бленкови принципи и изработка на препарациите, одлично познавање на стоматолошкото работно место и инструменти, како и главните карактеристики за материјалите кои се користат во реставративната стоматологија. Стекнување на потребно знаење и вештина за самостојна изработка на препарации, ракување со материјалите и поставување на реставративниот материјал во кавитетот			
12.	Детална содржина на предметот по	Теоретска настава -предавања 1.Поглавје			